

Studiedag maart 2021 – Inleiding Tom Lemahieu

Een goedemorgen iedereen

U kan zich niet voorstellen hoe graag ik elk van jullie vandaag persoonlijk zou verwelkomen.

Gewoon aan de ingang van een gebouw, een conferentiezaal... een achterafkamertje als het moet... U welkom heten, u de hand schudden, u danken voor uw komst en u de weg wijzen naar de dichtstbijzijnde koffie- of theesloot.

Maar u raadt het al: dat kan niet. En dus wil ik u via deze weg – we zijn het ondertussen gewoon geworden – digitaal welkom heten op de eerste van twee digitale studiedagen van het Vlaams Steunpunt vrijwilligerswerk.

Voor wie er vorig jaar ook bij was, is de kans groot dat dat uw laatste fysieke studiedag was, want even later gingen de deuren van organisaties, van steunpunten en studiedagen, van restaurants en cafés, van organisaties en scholen, ja eigenlijk van zowat het hele land ... dicht.

Overall stonden toen vrijwilligers op. Ze kregen zelfs een naam: crisisvrijwilligers. Of coronavrijwilligers.

Mensen die in de frontlijn van alles wat de wereld overkwam, die in de slipstream van de mondiale verbazing, iets wilden betekenen voor anderen. Mensen die goed wilden doen. Vrijwilligers dus.

Voor de ploeg van het Steunpunt betekende corona meer dan ooit alle hens aan dek. De helpdesk werd overspoeld met vragen van verenigingen, van overheden en kabinetten, van mensen die het heft in handen wilden nemen.

Mensen met veel vragen: over de aanpak, over de mogelijkheden om te vrijwilligen, over de risico's... en dus over de verzekeringen en aansprakelijkheden.

Het steunpunt was trekker voor Vlaanderen helpt, gaf advies, schakelde over op een straf online aanbod...

De vrijwillige energie die loskwam had alles van een explosie. Het klinkt contradictorisch, maar iedereen die van vrijwilligerswerk houdt, iedereen die gebeten is door de microbe van inzet voor de maatschappij, werd daar volgens mij vrolijk van.

Ik herinner me mijn – ik geef het toe: lichtjes overdreven – uitspraak van die eerste dagen: de wereld gaat naar de haaien... maar de vrijwilligers hielden de vloot drijvende.

Vrijwilligers: ze waren er. Ze stonden er! En ze bleven er... want ook vandaag nog zijn het diezelfde vrijwilligers die het beste van zichzelf geven in de vaccinatiecentra.

Ook vandaag nog zijn het diezelfde vrijwilligers die Covid draagbaar maken, die grootse acties haalbaar maken. Van de steward op de hoek van de winkelstraat tot de enthousiasteling die u naar uw prik begeleidt: vrijwilligers. Altijd en telkens weer vrijwilligers.

En dus, middenin de week van de vrijwilliger: dank, beste vrijwilligers dat jullie er waren, dat jullie er zijn!

Dank aan u ook, professional die met vrijwilligers werkt.

Een goed nieuwsshow, denkt u.

Ja, daarmee wilde ik inderdaad beginnen.
Maar... ik wil het met u ook hebben over de talrijke andere vrijwilligers die uitgerekend door diezelfde Covid in de kou bleven staan.

Ik heb het dan over de vrijwilligers waar zovele buitenlanders ons om benijden: de vrijwilligers – de helden, als u het mij vraagt – uit onze verenigingen, uit onze sportclubs, uit ons o zo rijke middenveld... die hun activiteiten moesten staken.

Verenigingen op apegapen. Vrijwilligers die door hun leeftijd, doordat ze tot een risicogroep behoorden of simpelweg doordat de activiteiten van hun vereniging gestaakt werden niet meer konden vrijwilligen. Ik heb het over de vrijwilliger die geen kans meer had om anderen blij of gelukkig te maken.

Over organisaties bij wie het water vandaag de dag aan de lippen staat, verenigingen die niet weten wanneer ze weer mogen opstarten, hoe ze de stilte van het voorbije jaar te boven zullen komen.

Niet enkel financieel, maar ook ten aanzien van hun vrijwilligers. Wanneer mogen ze weer buiten? En zullen ze dan nog durven, nog willen komen?

Een van de vaakst gehoorde vragen momenteel is dan ook heel terecht: hoe motiveer je vrijwilligers? Hoe hou je ze gemotiveerd? Hoe maak je ze wéér gemotiveerd?

Ze staan altijd paraat, dat weten we, dat blijkt uit onderzoek en ervaring... maar we beseffen ook dat hen motiveren meer dan ooit belangrijk is.

Dat heeft niet enkel met Covid te maken natuurlijk. Dat is altijd al zo geweest. Maar misschien nu – denkt u het ook niet? – net dat béétje meer.

Het thema voor deze week was dus snel gevonden: motivatie. Wat is de intrinsieke motivatie van vrijwilligers? En hoe houd je als organisatie de vinger aan de pols en de motivatie hoog?

Zo dadelijk neemt Lesley Hustinx u mee in de resultaten van het onderzoek dat zij voerde in de marge van Vlaanderen Helpt.

Daarmee geeft ze ons inzicht in de motivatie van vrijwilligers aan de voet en in de storm van Corona.

Daarna neemt Nathalie Aelterman ons mee naar de wereld van de zelfdeterminatietheorie. Zij zal schetsen wat vrijwilligers intrinsiek motiveert.

Vorbij de 'chocoladepeetjes' en de bedankkaartjes dus, gewoon van binnenuit.

Ik wens u daar – want dat is mijn taak vandaag ongelooflijk veel nieuwe en boeiende inzichten bij toe. Veel goesting ook en vooral veel onmiddellijk inzetbare kennis. Omdat de vrijwilligers en het vrijwilligerswerk er beter kunnen/mogen van worden.

En dat ik bij dit alles hoop dat onze overheden het vrijwilligerswerk zuiver zullen houden, de wetgeving niet verder gaan uithollen en écht voor vrijwilligers zullen opkomen, dat bespaar ik u vandaag.

Leve de vrijwilligers! Leve het vrijwilligerswerk! Leve u allen!